

FRANCA TREUR

Het zal niet direct gebeuren, maar het is eigen aan schrijvers dat ze zich dingen voorstellen.

Ik heb een visum nodig en moet mijn paspoort laten zien. De baliemedewerker herkent me en kijkt er nog eens goed naar. In plaats van het paspoort terug te geven, zegt hij: Wat is uw geboorteplaats?

Ik noem mijn geboorteplaats.

De man typt iets in.

Als ik u google kom ik op iets anders.

Klopt, zeg ik. Iemand heeft dat op Wikipedia gezet, en dat is weer door heel veel websites overgenomen.

Moet ik u geloven?

Liever wel.

De man verdwijnt met mijn paspoort achter een deur. Hij gaat er even iemand bij halen.

Daar sta je dan.

Wie heeft er gelijk, ik of Wikipedia?

Iemand zegt iets, een ander herhaalt het en het is waar, schreef Maxim Februari onlangs in zijn hilarische column in *NRC Handelsblad*. Let er maar eens op hoe snel zulke zekerheden om zich heen grijpen. Hij draagt het voorbeeld aan van Voltaires beroemde uitspraak dat hij andermans recht op een standpunt tot de dood zou verdedigen. Factcheck leert dat Voltaire dat nooit heeft gezegd.

Toen het geschrift van een filosoof werd verbrand, zei hij: ‘Wat een kabaal om een omelet.’ Zijn biograaf Evelyn Beatrice Hall legde deze vreemde uitspraak uit. ‘Voltaires houding was: ik ben het niet me je eens,’ schreef ze, ‘maar ik zal tot de dood je recht verdedigen het te zeggen.’ In juni 1934 schreef *Reader's Digest* dat Voltaire dit zelf had gezegd, waarna het werd herhaald en nog eens herhaald en toen was het waar.

Mijn geboorteplaats kan me weinig schelen, en aan die balie red ik me wel.

Maar ik heb me destijds flink boos gemaakt over een zinnetje op mijn Wikipedia-pagina, dat als een hardnekkige steenpuist overal weer opdook: ‘Tijdens haar studie kwam ze in aanraking met verhalen uit de Griekse en Romeinse mythologie en de vermeende overeenkomsten tussen deze verhalen en die uit de Bijbel. Ook nam ze kennis van de Schriftekritiek. Daardoor nam ze uiteindelijk afstand van haar geloof.’

Dit is je reinste onzin, en ik heb dat nooit gezegd. Maar *what I tell you three times is true*.

Er was een tijd dat ik er veel voor over had om de passage weg te hebben. Zelf kon ik het niet doen, het was een mediaschandaal geweest dat Sarah Palin de dag voor haar benoeming haar biografie op Wikipedia dertig keer – in positieve zin – had aangepast.

Dus ik betaalde iemand om mijn lemma op te poetsen. Nog geen tien minuten later was die zin weer teruggezet. De vrouw mailde de betreffende persoon haar motivatie om het zinnetje te verwijderen. Het mocht niet baten. Het was al waar geworden.